

YURT DIŐI YATIRIM ÜLKE PROFİLİ

A. URUGUAY'DA İŐ ORTAMI

1. İŐ Ortamı

a. İŐ Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Uruguay, Latin Amerika'da siyasi istikrar ve demokratik güç sıralamasında birinci sırada yer alıyor. Bu, ülkenin şeffaf hükümet politikasına ve geniş ekonomik özgürlüğe dayanan güçlü demokratik geleneğini yansıtıyor. Olumlu yatırım ortamı ve ülkenin son yıllardaki iyi makroekonomik performansı sayesinde Uruguay kendisini yabancı yatırımcılar için güvenilir ve çekici bir destinasyon olarak konumlandırmıştır. Ayrıca, stratejik konumu ve Latin Amerika'nın en önemli ekonomileriyle yaptığı uluslararası anlaşmalar, ülkenin bölgesel bir merkez olarak gelişimini desteklemektedir. Mercosur (Güney Ortak Pazarı), bağlantılı devletleri ve Meksika ile yapılan STA, Uruguay'ın GSYİH'nın %90'ını ve dış ticaret akışının %89'unu oluşturan 400 milyon kişilik bir Latin Amerika pazarına erişmesini mümkün kılıyor.

Temel, teknik ve üniversite eğitiminin yüksek kalitesi, Uruguaylı işçilerin yeni üretim süreçlerine ve teknolojilerine uyum sağlama esnekliği ve kolaylığı ve maaşların yüksek olması gibi çeşitli faktörlerin bir araya gelmesi sayesinde ülke yetenekli ve son derece rekabetçi bir insan kaynağına sahiptir.

Uruguay, Latin Amerika'daki en düşük yoksulluk düzeyine ve en yüksek orta sınıf oranına sahip, en adaletli ülkedir. Bu, Uruguay'ın yaşamak, çalışmak ve yatırım yapmak için dostane bir yer olarak öne çıkmasını sağlıyor. Hatta nüfusunun yarısından fazlasının yaşadığı ve çalıştığı Montevideo, Mercer'e (2019) göre Latin Amerika'nın en iyi yaşam kalitesine sahip şehridir.

Uruguay, bölgesel ve uluslararası dış pazara yönelik büyüyen bir projeksiyona sahip, küçük ve açık bir ekonomiye sahiptir. İhracat, yerel üretimin gelişmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) içinde en büyük paya sahip sektör, ticaret, telekomünikasyon, finansal hizmetler, gayrimenkul ve diğer ticari hizmetleri kapsayan hizmet sektörüdür.

Ülkenin makroekonomik istikrarı ve güçlü kurumsal çerçevesi (yatırımcılar için açık kurallar ve cazip bir yatırım teşvik rejimi), son yıllarda üretken yatırımlarda yaşanan güçlü dinamizme olanak sağlamıştır.

Kaynak: <file:///C:/Users/HP/Downloads/Business%20environment-PDF.pdf>

b. Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat

Uruguay'da en sıklıkla kurulan şirket türleri anonim ve limited şirketlerdir. Bunların yanısıra, ülkede genel ortaklıkların (sociedades colectivas), sınırlı ortaklıkların (sociedades en comandita), emek ve sermaye ortaklıklarının (sociedades de capital e industria) ve De facto ortaklıkların (sociedades de hecho) kurulması mümkün bulunmaktadır. Bunun yanında, kooperatifler, yabancı şirketlerin şubeleri, konsorsiyumlar ve ekonomik çıkar grupları (GIE'ler) ve adi şirketler de, ülkede kurulan diğer şirket türleri arasında yer almaktadır.

Uruguay'da anonim ve limited şirketler ile adi ortaklıklar "Bir Günde Şirket" programı ("Empresa en el Día") kapsamında sadece bir gün içerisinde kurulabilmekte olup, bu program paradan ve zamandan tasarruf sağlamaktadır.

Söz konusu program kapsamında, başvurunun sunulmasından önce başvuru sahibi tarafından "Portal de la Empresa" web sitesine (www.empresas.gub.uy) giriş yapılmalı ve kayıt olunmalıdır. Ayrıca, şirket sahibi önceden tanımlanmış bir listeden şirketi için bir isim seçmeli, bir banka hesabı açmalı, önceden onaylanmış anlaşma formlarından birini doldurmalı ve bu formu noterde onaylatmalıdır. Bu adımların tamamlanmasının ardından başvuru sahibinin, "bir Günde Şirket" ofislerinden birine giderek bir saatlik yüz yüze işlem yapması gerekmektedir. Söz konusu işlemler kapsamında şirket kurma maliyeti 2019 yılı itibariyle hamiline yazılı hisseli anonim şirketler için 2.384 ABD doları, kayıtlı hisse senetli anonim şirketler için 1.808 ABD Doları ve limited şirketler için 234 ABD dolarıdır.

- Şube veya Temsilcilik Açmak

Yabancı bir şirket Uruguay'da bir şube kurmaya karar verdiğinde, bu şubeyi yönetecek veya temsil edecek kişi veya kişileri atamalıdır.

Şube veya temsilcilik düzenlenirken gönderilecek belgeler aşağıdaki gibidir:

1. RNC: Merkez ofisi tarafından şube kurulması kararının tasdikli ve tasdikli suretleri.
2. DGI ve BPS: Noter sertifikası ile Kayıt Başvuru Formu ve Güncelleme.
3. MTSS: Bordro (personel alımı durumunda), BPS ve DGI ile Kayıt, İş Kayıt Defteri.

- Şirket feshi

Uruguay'da şirketlerin feshine ilişkin prosedür, kapanış tarihinden en geç 30 takvim günü öncesinde başlatılmalıdır. Bu konudaki süre kısıtlamalarına uyulmamasının cezai sonuçlar doğurabileceği unutulmamalıdır.

Şirket feshi için gereklilikler aşağıdaki gibidir:

1. DGI (Vergi Genel Müdürlüğü) online şirket kapatma uygulaması. Yüz yüze prosedüre geçilmeden önce, kapatma başvurusu DGI'dan Çevrimiçi Hizmetler aracılığıyla başlatılmalıdır (<https://servicios.dgi.gub.uy>).

2. Formlar:

i. İptal Formu 0355

https://www.bps.gub.uy/bps/file/1139/1/050366_form_cancelacion_0355_v_01.pdf adresinden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

ii. Şirketi temsil eden tüm üyeler tarafından gerekli görülmesi halinde imzalanmış, yazarkasa makinesi (iki yönlü) için 3/006 (DGI) formu.

iii. 0351 Formu (<https://www.bps.gub.uy/bps/file/1144/3/form-0351---version-04-fd-04-2018.pdf>), 0352 (https://www.bps.gub.uy/bps/file/1141/2/050367_anexo_form._352_-_rut_empresas_v03.pdf), 0353 (https://www.bps.gub.uy/bps/file/1142/2/050368-anexo-form.-353---rut_empresas-v03.pdf) (Uygun olması halinde tasfiye memurunun tespit edilmesi amacıyla)

iv. 0453 Formu Kullanılmayan mühür veya son kullanılan basılı kırtasiye malzemelerinin yanı sıra, işlemi gerçekleştiren şirket sahibinin veya üçüncü şahısların kimlik belgesinin bir kopyası.

3. Gerekli belgeler:

- i. Form 6351 (RUT kartı).
- ii. Varsa basılı şirket sertifikası.
- iii. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Genel Müfettişliği tarafından aranan, işgücü düzenlemelerine aykırı bir durum olmadığı veya ödenmemiş para cezalarının bulunmadığına dair dosyalar
- iv. Şirket müdürlerinin kimlik belgelerinin iki fotokopisi. Bir üçüncü taraf sürece katılırsa, söz konusu tarafın kimlik belgesinin iki fotokopisi de gönderilecektir.
- v. Şirket toplantı tutanakları defterinin ve iki kopyasının ibrazı

c. Vergi Uygulamaları

- Genel

Uruguay'da DGI olarak adlandırılan Vergi Genel Müdürlüğü, Uruguay Ekonomi Bakanlığı'na yetkili bir organdır. Söz konusu Genel Müdürlük, ülkenin iç vergilerinin yönetiminden sorumlu yürütme birimidir.

Uruguay vergi sistemi, kaynak prensibini uygulamakta ve hem dolaylı hem de doğrudan vergileri içermektedir. Uruguay'da şirketlere uygulanan doğrudan vergiler esas olarak % 25 oranında Kurumsal Gelir Vergisi'ni (IRAE) ve % 1,5 oranındaki Net Değer Vergisini (IP) içerir. Söz konusu vergiler sadece Uruguay'da elde edilen gelirlere uygulanır ve yurtdışında vergilendirilen gelirlere yürürlükte olan bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması bulunmadığı sürece vergi iadesi uygulanmaz.

Bireylere uygulanan ana doğrudan vergi, Kişisel Gelir Vergisi'dir (IRPF). Bu vergi, Uruguay'da ikamet eden bireylerin elde ettiği gelir üzerinden tahsil edilir. Oturum sahipleri veya vatandaşlar, bir takvim yılı içinde Uruguay'da 183 günden fazla kalan ve / veya ana merkezlerini veya faaliyet merkezlerini kuran veya Uruguay'da ekonomik veya hayati çıkarları olan gerçek kişilerdir.

Ülkede daimi olarak yerleşik olmayan yerleşik veya gerçek kişiler tarafından Uruguay'da elde edilen - gelirler, Yerleşik Olmayan Gelir Vergisi'ne (IRNR) tabidir. IRNR, gelir türüne bağlı olarak % 3 ile % 12 arasında orantılı oranlarda uygulanmaktadır.

Bunun yanında, ülkede uygulanan temel dolaylı vergiler Katma Değer Vergisi (KDV) ve Tüketim Vergisi'dir (IMESI). Söz konusu vergiler için temel oran % 22'dir ve ancak belirli mallar için minimum ücret % 10 düzeyinde de uygulanabilir.

- Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Uruguay'da yazılı iş sözleşmeleri zorunlu değildir, ancak son yıllarda genişletilmiş bir uygulama haline gelmiştir. Söz konusu anlaşmalar kalıcı veya geçici olabilmektedirler. Ülkede, iş sözleşmesinde her işçi ile bireysel müzakere, şirket ve sendikalar arasında pazarlık anlaşmalarının yürütülmesi ile ikili müzakere veya hükümetin işçilerle ve işverenlerle minimum asgari tespitte yer aldığı üçlü müzakere gibi birkaç maaş tespit mekanizması bulunmaktadır:

Ülkede işçi hakları kapsamında, sınırlı çalışma saatleri, izinler, ek ücretler ve kıdem tazminatı gibi uygulamalara da gidilmektedir. Ayrıca işçilerin engellilik, yaşlılık, emeklilik, hastalık, endüstriyel kaza, analık, işsizlik ve ölüm risklerini kapsayan sosyal güvenlik ve sağlık sistemine katılmaları gerekmektedir.

Sosyal güvenlik, nakit yardım ve hizmetleri içerir; bu önlem kümesi belirli risklere karşı koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Sosyal güvenlik sistemi; engellilik, yaşlılık, emeklilik, hastalık, iş kazaları, analık, işsizlik ve ölümlle ilişkili riskleri ve sosyal ücretleri kapsamaktadır. Serbest Ticaret Bölgelerinde çalışan yabancı işçiler haricinde üyelik zorunludur. Ayrıca, bazı yabancı işçiler Uruguay tarafından imzalanan uluslararası anlaşmalar uyarınca sosyal güvenlik sisteminden çıkarılmayı tercih edebilirler. Uruguay Sosyal Güvenlik Sistemi işçi, işveren ve Devlet katkıları ile finanse edilir. Sistemin kurumsal ayakları; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Güvenlik İdaresi (BPS) ve Sosyal Güvenlik Tasarruf Fonu'dur (AFAP).

2. Potansiyel Yatırım Alanları

a. Tarımsal İşletmeler

Tarımsal işletmeler, Uruguay'da yenilikçi ve sürekli gelişen bir sektördür ve ülkede mal ihracatının %80'ini temsil etmektedirler. Tarım işletmeleri kapsamında tarımsal gıdalar ve ormancılık sektörleri iki ana alt sektör olarak öne çıkmaktadır.

Ülke performansı yüksek gıda üretimine uygun geniş bir alana sahiptir. Halihazırda, 30 milyon insanı beslemekte olup 50 milyon insan için üretme potansiyeline sahiptir. Uruguay topraklarının %93'ü tarımsal kullanıma uygundur.

Uruguay dünya çapında 2 numaralı yün ihracatçısı, 3 numaralı selüloz hamuru ihracatçısı, beş numaralı süt ve pirinç ihracatçısı ve 6 numaralı et ve soya ihracatçısı olmuştur.

Ülkenin güvenilir gıda üretme taahhüdü, onu gelişmiş coğrafi referans ve izlenebilirlik sistemleri dünyasında gelişmenin ön saflarına taşımıştır. Bunlar, üretim döngüsünün başlangıcından tüketicinin sofrasına ulaşana kadar gıda ürünlerinin menşeyini ve güvenliğini garanti eder.

Uruguay ürünlerinin sahip olduğu prestij, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri gibi dünyanın en zorlu pazarlarının kapılarını açmıştır. Uruguay menşeli tarımsal gıda ürünleri, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada, İtalya, İspanya, Almanya ve Hong Kong ve Güney Kore'nin de dahil olduğu 150'den fazla ülkeye ihraç edilmektedir.

Ayrıca ormancılık, son birkaç on yılda Uruguay ekonomisinin en dinamik sektörlerinden biri olmuştur. 1987 tarihli Orman Kanunu'ndan bu yana, ağaçlandırmalar ve kereste üretimi beş kat artarak, kereste fabrikası ve selüloz endüstrisinde önemli yatırımların konuşlandırılmasının temellerini atmıştır. Ahşaba değer katan endüstrilerin kurulması için önemli fırsatlar bulunmaktadır.

b. Küresel Hizmet Merkezleri

Uruguay, Latin Amerika'daki Global Kurumsal Hizmet Merkezleri yatırımları için uygun bir ülke olarak konumlanmaktadır. Bu kapsamda ülke, bölgesel dağıtım merkezleri, bölgesel şirket merkezleri, paylaşılan servis merkezleri, alışveriş merkezleri, üretim, IT geliştirme merkezleri ve Ar-Ge merkezleri yatırımları için bir çekim merkezi olmuştur.

Birçok uluslararası şirket, Latin Amerika'nın İspanyolca konuşulan diğer ülkelerine, Brezilya'ya ve dünyaya hizmet sağlamak için Uruguay'ı seçmektedir.

Ülke, hem coğrafi konumu hem de avantajlı yasal ve vergi çerçevesi nedeniyle, lojistik ve ticari faaliyetlerin gelişimi için stratejik bir bölgedir. Offshoring hizmet ihracatı, toplam Uruguay İhracatının (mal ve hizmetler) %18'ini temsil etmektedir.

Ayrıca, çözümlerini küresel olarak genişletmek için bir platform olarak Uruguay'la ilgilenen teknoloji şirketleri de bazı önemli faktörlerden yararlanabilir: birinci sınıf çözümler, start-up ve yenilikçi ekosistem, yabancı çalışanlara açık ve kolay iş yapma ortamı, IT ihracatının %100 gelir vergisinden muaf olması, Latin Amerika'daki en modern teknoloji altyapısı.

c. İmalat Sektörü

İmalat sektörüne yönelik Uruguay'a yapılan yatırımlar ağırlıklı olarak ülkeyi bölgedeki diğer ülkelerden ayıran bir dizi rekabet avantajı sayesinde Latin Amerika pazarlarına giriş sağlamak amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, bahse konusu avantajların bazıları;

- Rekabet gücü yüksek vergi teşvikleri,
- Uruguay'da Mercosur menşeinin elde edilebilmesi ve söz konusu menşe ediniminin 400 milyon kişilik bir pazara gümrüksüz ihracat imkanı sağlaması,
- Yürürlükte olan 30 Yatırım Geliştirme ve Koruma Anlaşması,
- Ülke tarafından imzalanan 20 Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması,
- Rekabet gücü yüksek vergi teşvikleri,
- % 98'I yenilenebilir kaynaklardan gelen güvenilir elektrik arzıdır.

d. İlaç Sektörü ve Yaşam Bilimleri

Hem ilaç hem de tıbbi cihaz şirketleri; Uruguay'ın, istikrar, döviz ve kar transferi konusunda kısıtlama olmaması, vergi muafiyetleri, yetenek mevcudiyeti ve yaşam kalitesi, erişim için soğuk zincir ve lojistik imkanları ile Brezilya ve bölge ülkelerine erişim için zaman ve maliyetleri en aza indirmesi gibi imkanlarından yararlanmaktadır.

En gelişmiş iş planları, bölgesel Genel Merkezin konumunu, F & A BackOffice hizmetlerini, İK hizmetlerini, tedarik zinciri koordinasyonunu ve ayrıca şirket içi ticaretin veya bölgesel fabrikalar için satın almanın merkezileştirilmesini içerir.

Ülke, hem coğrafi konumu hem de avantajlı yasal ve vergisel çerçevesi nedeniyle, lojistik ve ticari faaliyetlerin gelişimi için özellikle stratejik bir bölgedir.

Uruguay, ilaç endüstrisinde uzun bir geleneğe, başarılı girişimcilere ve engin deneyim ve bilgi birikimine sahip yetenek havuzuna sahiptir.

Uruguay, Yaşam Bilimleri şirketlerinin araştırma enstitüleri ve Ar-Ge merkezleri için çekici bir yenilik merkezidir. Ülke, Uruguay'a yatırım yapan yaşam bilimi şirketlerini besleyen sinerjik bir ekosistemin yanı sıra hükümet desteği sunmaktadır. Ayrıca Uruguay, çok merkezli klinik araştırma projeleri için yüksek bir potansiyele sahiptir.

e. FİLM ENDÜSTRİSİ

Uruguay, yüksek ekonomik çekiciliğe sahip bir bölgede stratejik bir konuma sahiptir; Arjantin, Buenos Aires'ten sadece 45 dakikalık ve Brezilya, São Paulo'dan iki saatlik uçuş mesafesindedir. Ilımlı iklimi, ortalama 25°C sıcaklığı, kuzey yarım kürenin zıt mevsimleri ve yazın 12 saatten fazla güneş ışığı alması, ülkeyi film çekimi için ideal bir destinasyon haline getirmektedir.

Atlantik Okyanusu ve Rio de la Plata'ya 1.000 kilometreden fazla kıyı şeridi, çeşitli plajları, sınır tepeleri, çöl kumulları ve geniş yeşil alanları ile ülke, maksimum 600 kilometrelik bir mesafede çok çeşitli set imkanları sunar.

Büyük kültürel ve etnik çeşitliliği, teknisyenlerinin yüksek seviyesi ve önemli bir film altyapısı, Latin Amerika'nın en güvenilir ülkesi olan Uruguay'da çekim deneyimini eşsiz kılmaktadır.

Bu sektör için bazı özel teşvikler vardır, örneğin:

- Sıfır KDV.
- Ortak Yapım Anlaşmaları.
- Uruguay Görsel-İşitsel Programı.
- Geri Ödeme

Geri Ödeme Ölçekleri	1	2	3	4
	Uzun metrajlı filmler, kısa filmler, müzik videoları, animasyonlar, belgeseller, televizyon yapımları ve uluslararası dizi			Uluslararası reklam için prodüksiyon hizmetleri
Uruguay'da gerçekleştirilen yapım harcaması	300.000 - 4.000.000 ABD Doları	4.000.000 -8.000.000 ABD Doları	8.000.000 ABD Dolarından fazla	150.000 ABD Dolarından fazla
% Geri Ödeme	25%	17.5%	10.6%	20%
Yapılan toplam gider için maksimum geri ödeme limiti	700.000 ABD Doları	850.000 ABD Doları	1.000.000 ABD Doları	100.000 ABD Doları
Uruguay'da gerçekleştirilen yapım sonrası harcamalar	150.000 - 2.000.000 ABD Doları	2.000.000 - 4.000.000 ABD Doları	4.000.000 ABD Dolarından fazla	
% Geri Ödeme	25%	17.5%	10.6%	
Yapılan toplam gider için maksimum geri ödeme limiti	350.000 ABD Doları	425.000 ABD Doları	500.000 ABD Doları	

Kaynak: <https://uruguayaudiovisual.com/en/incentives/>

f. ALTYAPI VE LOJİSTİK

Uruguay hükümeti, büyümenin sürdürülebilirliğini ve Uruguay ekonomisinin üretkenlik düzeylerini sağlamak için altyapı yatırımlarını öncelikli olarak belirledi. Bu da kamu ve özel bütçelerden sağlanacak finansmanla gerçekleştirilecek. Açıklanan Planın detayları şöyle:

Bu yatırımların 1/3'ünün Kamu Özel Ortaklığı Sözleşmeleri (KÖİ) yoluyla gerçekleştirileceği tahmin edilmektedir. Geriye kalan 2/3'lük kısım ise özel kişilerle başka şekillerde de sözleşme yapılabilir.

Enerji matrisindeki değişiklik, elektrik enerjisinin %98'inin yenilenebilir kaynaklardan üretilmesine olanak sağladı. Bu, aşağıdaki yatırım fırsatlarını ortaya çıkarmaktadır:

- Enerjinin iletimi ve dağıtımı.
- Yenilenebilir enerjinin ulaşımına (kamu ve özel) dahil edilmesi.
- Enerji verimliliği.

Ayrıca Uruguay, ayrıcalıklı coğrafi konumuyla Güney Koni'nin mükemmel bölgesel merkezidir. Paraná-Paraguay-Uruguay su yoluna erişim sağlayacak olan Güney Atlantik kıyısına açılan kapıdır.

Serbest Bölge, Serbest Liman ve Havalimanları, Gümrük Depoları ve Geçici Kabul rejimleri, Bölgesel Dağıtım Merkezlerinin (CDR) kurulması ve transit halindeki malların elleçlenmesine yönelik büyük teşviklerle birlikte lojistik operasyonlar için önemli avantajlar sunmaktadır. Bu olumlu çerçevede, iş yapmak, stokları yönetmek, değer katmak ve bölgesel dağıtım yapmak için Uruguay'ı seçen çok sayıda çok uluslu şirketi kendine çekiyor.

Sektör, sektörün gelişimi için kamu-özel sektör katılım alanı olarak görev yapan Ulusal Lojistik Enstitüsü'nün (INALOG) oluşturulmasına dayanan kendi kurumsal yapısına sahiptir.

g. TURİZM

Uruguay, peyzaj çeşitliliğine güvenli, dünyaya açık ve çevreye dost bir ülke olarak prestijini katmıştır. Kısa mesafelerde Atlantik kıyısındaki kum tepelerini aşmak, kırsal turizmin ve doğanın tadını çıkarmak veya kaplıcalarda dinlenmek mümkündür. Ülke, geleneksel turizmin yanı sıra büyük konferans ve konferansların düzenlenmesi için de ideal bir ortam sağlıyor.

Sektörün önemli vergi avantajları vardır:

- Gelir Vergisinden muafiyetler.
- Apartman otelleri için özel yatırım teşvik rejimi.
- Turistlere yönelik çeşitli ürün ve hizmetler için KDV iade planı.

h. PERAKENDE

Son 10 yılda hane halkı tüketimindeki artış, sektörün neredeyse tüm faaliyetlerinde rekor satış seviyelerine yansıdı. Uruguaylı tüketiciler, kültürel bir değişim olarak tesis edilen, tükettikleri ürün çeşitliliğini artırarak yeni yaşam standartlarını benimsediler.

Uruguay, perakende yatırım açısından en iyi ülkeler arasında 2. sırada yer alırken, Latin Amerika'da kişi başına en yüksek perakende satışlarda 1. sırada yer alıyor.

B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

a. Genel

14.179 sayılı Yabancı Yatırımlar Kanunu, çerçevesinde, nakit, makine, patent, teknik işlemler, ticari markalar veya diğer biçimdeki yatırımlara yönelik İdarece uygulanan teşvikler düzenlenmektedir. Kanun kapsamında ayrıca, ekonomik ve sosyal kalkınma ile ilgili tüm alanlarda yabancı yatırımlara, ulusal çıkarlarla uyumlu olmaları şartıyla izin verilebileceği düzenlenmiştir.

b. Yatırım Teşviklerine Yönelik Mevzuat

Uruguay'da yatırım teşvikleri 16.906 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde düzenlenmekte olup, söz konusu hükümler çerçevesinde teşvikler genel yatırım teşvikleri ve spesifik yatırım teşvikleri olarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu teşviklerden, Ekonomik Faaliyetler Gelir Vergisi (IRAK) ve Tarımsal Ürünlerin Bertaraf Edilmesi Vergisinin (IMEBA) mükellefleri ile kooperatifler faydanabilmektedirler.

Yatırımlar Kanunu, doğrudan üretim döngüsüne (endüstriyel makineler, endüstriyel tesisler, tarım makineleri ve 59/998 sayılı Kararnamede açıklanan yardımcı araçlar) yönelik olarak kullanılan kişisel mülklere ve veri işleme ekipmanlarına aşağıdaki teşvikleri sağlamaktadır:

- Vergi hesaplamasında borç indirimi amacıyla vergilendirilebilir varlık olarak kabul edilen yukarıda belirtilen mülkler için Servet Vergisi (IP) muafiyeti. Söz konusu mülk tahmini değerlendirildiğinde bu muafiyet uygulanmaz.
- 59/998 sayılı Kararname'de belirtilen gereklilikleri karşılayan sığır ve küçükbaş hayvanlara (erkek ve dişi) ve süt sığırlarına IP muafiyeti.
- Bu mülkün yerel pazarda elde edilmesine dahil olan KDV istisnası ve KDV iadesi.
- Söz konusu mülkün ithalatında IMESI (Dahili Spesifik Vergi) muafiyeti.

C. ÜLKEDE GERÇEKLEŞTİRİLEN YABANCI YATIRIMLAR

Latin Amerika ve Karayipler'den alınan doğrudan yabancı yatırımlar 2022'de %51 artarak 208.454 milyon ABD dolarına ulaştı. 10 yılı aşkın bir süredir bölgeye doğrudan yabancı yatırım girişi 200 milyar ABD dolarını aşmadı; bu da 2022'deki toparlanmayı son on yıldaki yatırımlar için önemli bir kilometre taşı haline getiriyor.

Uruguay, ülkenin bu boyutlara uyumunu yansıtan ESG Skorunda (Verisk Maplecroft) en iyi performansla sahip, gelişmekte olan ülke konumundadır. Benzer şekilde Uruguay, 2022 yılında iklim değişikliği göstergelerine endeksli ilk devlet tahvilini ihraç etti.

Uruguay yabancı yatırıma açık bir ülkedir ve iş yapmak için dostane bir ortam, çekici ve istikrarlı bir yasal rejim ve yatırımcıların ihtiyaçlarına uyum sağlayan düzenleyici ve kurumsal bir çerçeve sağlayan yeterli bir yatırım ortamına sahiptir.

2022 yılında Uruguay'ın aldığı doğrudan yabancı yatırım 3.675 milyon ABD doları olarak gerçekleşti ve 2021 yılına göre önemli bir artış göstererek neredeyse 2013 yılında alınan maksimum seviyelere ulaştı. 2022 yılında Uruguay, yabancı şirketlerden 70'e yakın yatırım projesi çekerek 2019'dan bu yana

büyüme eğilimi gösterdi. 2022 yılında ankete katılan duyuruların %62'si yeni yatırımlar, %38'i ise satın almalar (M&A) şeklinde gerçekleşti. Açıklanan yatırımların %63'ü Ticaret ve Hizmet Merkezi (Global Hizmetler/BİT + Lojistik) konsepti altında gruplandırılabilir faaliyetlere karşılık gelmiştir.

Uruguay'da sektörler ve ülkeler itibariyle yatırım istatistikleri aşağıda sunulmaktadır.

SEKTÖR BAZLI DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR – 2012-2022		
	MİLYON ABD \$	YÜZDE
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5,737	33%
Üretim endüstrileri	5,622	32%
Ticaret	4,280	25%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	535	3%
Elektrik kaynağı	307	2%
Taşıma ve Depolama	305	2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	301	2%
sınıflandırılmamış	191	1%
Bilgi ve İletişim	173	1%
Tarım, Hayvancılık, Ormancılık ve Balıkçılık	90	1%
Konaklama Faaliyetleri	-11	0%
Yapı	-50	0%
İdari Hizmetler Faaliyetleri	-68	0%
TOPLAM	17,413	100%

Kaynak: Institute URUGUAY XXI - <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/monitor-macro/>

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (MİLYON USD)									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Katkılar	1,390	1,009	637	269	624	904	732	936	528
Yeniden yatırım	-1,250	-610	1,187	1,117	-611	-190	3,276	3,276	1,303
Krediler	945	-2,220	-2,414	-1,397	2,005	43	-2,072	-784	1,598
Yönlü DYY	1,085	-1,821	-590	-11	-2,018	756	1,937	3,456	3,429

Kaynak: Institute URUGUAY XXI - <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/monitor-macro/>

Doğrudan yabancı yatırımların kökenine bakıldığında, Uruguay'da en fazla yatırım toplayan ülke İspanya olurken, onu Finlandiya, Arjantin ve İsviçre takip ediyor. Bu ülkeler hep birlikte Uruguay'ın aldığı doğrudan yabancı yatırımın yarısından fazlasını açıklamaktadır.

İspanyol şirketleri Uruguay'da ağırlıklı olarak sanayi ve küresel hizmetlere yatırım yaptı. Sektörde rüzgâr başta olmak üzere, büyük ölçekli ve genellikle çok fazla yatırım gerektiren

enerji üretim projeleri öne çıkıyor. Hizmet düzeyinde finansal hizmetler, fintech ve ticari hizmetlerle bağlantılı çeşitli girişimler gözlemleniyor. Ancak gıda endüstrisi, turizm, tarımsal sanayi üretimi ve ticaret gibi diğer sektörlerde de İspanyol yatırımları görülüyor.

Finlandiya'nın konumu esas olarak çok önemli projeler olan kağıt hamuru fabrikalarına yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Arjantinli şirketler de çeşitli sektörlerde yatırım yaptı. Tarım, gıda sanayi ve ilaç sanayinde çok sayıda yatırım gözleniyor. Son yıllarda Arjantin'de kurumsal hizmet sektöründeki sermaye akışlarına ilgi artıyor.

Ülkeler İtibarıyla Doğrudan Yabancı Yatırımlar 2022 (%)	
Ülke	Toplam Doğrudan Yabancı Yatırımlardan Alınan Pay
İSPANYA	20%
FINLANDİYA	15%
ARJANTİN	14%
İSVİÇRE	12%
SİNGAPUR	7%
DİĞER – GÜNEY AMERİKA	6%
BREZİLYA	5%
ŞİLİ	5%
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	3%
BASRA KÖRFEZİ	2%
KANADA	2%
ALMANYA	2%
PARAGUAY	2%
HOLLANDA	2%

Kaynak: Institute URUGUAY XXI - <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/monitor-macro/>

D. YATIRIM DUYURULARI VE FIRSATLARI

Uruguay'ın yatırım teşvik rejimi, Yatırım Yasasını Uygulama Komisyonu'na (COMAP) sunulan yatırım projeleri için bir dizi vergi avantajı sağlar ve belirli koşulların karşılanması halinde Yönetim Organı tarafından teşvik edilir. COMAP tarafından onaylanması önerilen projeler şu bağlantıda yayınlanmaktadır: <https://www.gub.uy/ministerio-economia-finanzas/datos-y-estadisticas/estadisticas/estadisticas-proyectos-enviados-poder-ejecutivo-tavsiye-aprobacion-comap>. Rejim, yürürlüğe girdiği 2006 yılından bu yana hem yerli hem de yabancı şirketler tarafından yaygın olarak kullanılıyor.

2019'dan bu yana COMAP'ın önerdiği projelere yatırılan tutarlarda bir azalma oldu ve bu çeşitli nedenlerle açıklanıyor, ancak en önemlisi 2019'da Montevideo limanında 484 ABD Doları tutarındaki UPM yatırım projesinin dahil olması. milyon, sonraki yıllarda tekrarlanmayan büyük ölçekli bir proje. 2020 ve 2021 yılları, yatırım kararlarını geciktiren pandemiye bağlı belirsizlikle karakterize edildi. Halihazırda 2022 yılında, ulusal çıkar olarak ilan edilen projeler hem sayı (%40) hem de miktar (%124) olarak toparlandı. 1.194 milyon

ABD Doları tutarında 708 proje tanıtıldı; bunların 47'si yabancı şirketlere (271 milyon ABD Doları) karşılık geldi.

Uruguay, 2022 yılında yabancı şirketlerden 70'e yakın yatırım projesi olarak 2019'dan bu yana büyüme trendi sergiledi. Ortalama büyüme oranı yüzde 15 oldu ve 2021'e göre 2022'de yüzde 6'lık bir artış kaydedildi. 2022'de incelenen duyuruların yüzde 62'si, yeni yatırımlar ve %38'i satın almalarından (M&A) oluşmaktadır.

2022 trendinin önceki yıllara göre değişimine dikkat çekmek önemli. Toplamda yeni yatırımların ağırlığı artmaya devam etse de 2021 yılına göre azalıyor. Yani 2022 yılında duyurularda gözlenen artışın arkasında birleşme ve satın alma işlemleri yer aldı. Bu da küresel seviyeye doğru olan eğilimle uyumlu, Doğrudan yabancı yatırımdaki artışın birleşme ve satın alma işlemlerinden kaynaklandığı görüldü.

Dönem, dış pazara odaklanan faaliyetlere artan ilgiyle karakterize edildi. 2022 yılında açıklanan yatırımların %63'ü Ticaret ve Hizmet Merkezi (Global Hizmetler/BİT + Lojistik) konsepti altında gruplandırılacak faaliyetlere karşılık geldi. %20'si Üretim Merkezi faaliyetlerine (Endüstriyel + Tarım ve Diğerleri), %16'sı ise iç pazara odaklı yatırımlara karşılık geldi.

2020'nin ikinci yarısı ile 2021'in ilk yarısı arasında kaydedilen maksimum sorgu sayısının (esas olarak Arjantin'den gelen sorguların etkisiyle) ardından, yıllık olarak başlatılan yatırım fırsatlarının (ODIS) sayısı, salgın öncesi seviyelere benzer seviyelere geri döndü. 2022 yılında 250'den fazla ODIS'e katılım sağlandı ve bunların %42'si aynı yıl başladı.

Vurgulanan sektörel fırsatların ötesinde, yatırım, ihracat ve ülke imajı tanıtım ajansı Uruguay XXI, çeşitli sektörlerle yönelik belirli projelerdeki yatırım fırsatlarını derliyor: diğerleri arasında tarım ticareti, imalat sanayi, perakende, emlak ve altyapı.

Bu projeler, büyümekte olan, faaliyetlerini yeniden yapılandırmak veya genişletmek isteyen faaliyet gösteren şirketlere, fikirlere ve yatırım projelerine veya özel sektörün yatırım veya yönetim yapmasının istendiği Devlet tarafından yönetilen projelere karşılık gelmektedir.

Uruguay XXI kısa süre önce yatırım projelerinin ve bunlarla ilgilenen yatırımcıların kayıtlı olduğu Yatırım Projeleri Portföyünün Portalını başlattı: <https://proyectosinversion.uruguayxxi.gub.uy/list/Campaigns>.

2022 yılında Sanayi, Enerji ve Madencilik Bakanlığı (MIEM), Ulusal Araştırma ve Yenilik Ajansı (ANII) ve Uruguay XXI'nin girişimiyle Uruguay İnovasyon Merkezi programı başlatıldı. Uruguay yenilikçi ekosistemini teşvik eden ve güçlendiren çeşitli araçların uygulanması ve girişimlerin geliştirilmesi yoluyla ülkeyi bir inovasyon merkezi olarak konumlandırmayı amaçlayan ulusal bir programdır.

Son yıllarda Uruguay kendisini Arjantinli girişimcilerin ikamet yeri olarak konumlandırdı ve bu da Uruguay'daki Risk Sermayesi fonlarının varlığına katkıda bulundu. Uruguay İnovasyon Merkezi programının oluşturulmasına ek olarak, gelecekte Uruguay'daki inovasyon ekosistemini güçlenmesi de muhtemel, bu da daha büyük birleşme ve satın alma operasyonlarının yanı sıra yeni başlayanlar için daha fazla yatırım seçeneğiyle sonuçlanacak.

Proje Portföyüne ilişkin yatırım araştırmaları öncelikle tarım işletmeleri ve teknoloji şirketlerine odaklanmıştır.

E. YATIRIMCILAR İÇİN FAYDALI BİLGİLER

Göstergeler	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
GSYH (Yıllık % Değişim)	1.74%	0.20%	0.90%	-7.40%	5.60%	4.70%	0.37%
GSYİH (Milyon ABD Doları)	64,995	65,259	62,166	53,615	60,728	70,236	77,131
Nüfus (Milyon kişi)	3.43	3.43	3.44	3.44	3.44	3.44	3.44
Kişi Başına GSYİH (ABD Doları)	18,949	19,010	18,095	15,593	17,648	20,395	22,422
İşsizlik oranı – Yıllık ortalama (% PEA)	7.90%	8.30%	8.90%	10.40%	9.30%	7.90%	8.30%
Döviz kuru (ABD Doları için Peso, Yıllık ortalama)	28.7	30.8	35.3	42.1	43.6	41.1	38.9
Döviz kuru (Yıllık ortalama değişim)	-4.80%	7.30%	14.70%	19.20%	3.60%	-5.60%	-5.50%
Tüketici fiyatları (Yıllık toplam % Var)	6.60%	8.00%	8.80%	9.40%	8.00%	8.30%	5.10%
Mal ve hizmet ihracatı (Milyon ABD Doları)	16,845	17,283	17,254	13,909	19,639	22,611	24,851
Mal ve hizmet ithalatı (Milyon ABD Doları)	13,367	13,973	13,504	11,431	15,134	18,993	18,865
Ticari Fazla / Açık (Milyon ABD Doları)	3,478	3,309	3,750	2,477	4,505	3,618	5,986
Ticari Fazla / Açık (GSYH'nin yüzdesi)	5.40%	5.10%	6.00%	4.60%	7.40%	5.20%	7.80%
Genel mali denge (GSYİH'nin yüzdesi)	-3.20%	-3.90%	-4.40%	-5.80%	-4.10%	-3.40%	-3.60%
Brüt sermaye oluřumu (GSYİH'nin yüzdesi)	15.90%	14.90%	14.10%	16.40%	18.30%	18.90%	17.30%
Kamu sektörünün brüt borcu (GSYİH'nin yüzdesi)	59.80%	58.90%	59.90%	74.50%	69.80%	67.90%	-
Doğrudan Yabancı Yatırım (Milyon ABD Doları)	-590	-11	2,018	756	1,937	3,456	3,429
Doğrudan Yabancı Yatırım (GSYİH'nin yüzdesi)	-0.90%	0.00%	3.20%	1.40%	3.20%	4.90%	4.40%

Kaynak: Uruguay Merkez Bankası (BCU) ve Ulusal İstatistik Enstitüsü'nün (INE) verilerine dayanarak Uruguay XXI tarafından hazırlanmıştır. Tahmini veriler BCU ekonomik ve enflasyon beklentileri anketlerine ve Exante tahminlerine dayanmaktadır.

1. Faydalı Linkler

- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/en/>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/en/information-center/>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/centro-informacion/articulo/inversion-extranjera-directa-ied/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/why-uruguay/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/investors-guide/>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/en/invest/investors-guide/set-up-a-company/>
- <https://www.bps.gub.uy/11353/clausura-de-sociedades-anonimas-y-sociedad-en-comandita-por-acciones.html>
- <https://www.bps.gub.uy/12542/clausura-de-empresa-extranjera-con-actividad-accidental.html>
- <https://www.bps.gub.uy/1138/formularios-comunes-bps-%E2%80%93-dgi.html>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/investors-guide/tax-system/>
- <https://www.dgi.gub.uy/wdgi/page?2.principal.dgi--direccion-general-impositiva-2017.O.es.0>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/investors-guide/working-guide/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/agribusiness/agrifood/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/agribusiness/forestry-timber/>

- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/infrastructure-and-logistics/infrastructure/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/infrastructure-and-logistics/logistics/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/more-investment-opportunities/manufacturing-industry/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/more-investment-opportunities/tourism/>
- <https://www.investinuruguay.uy/en/sectors/more-investment-opportunities/retail/>
- <https://www.impo.com.uy/bases/decretos-ley/14179-1974>
- <https://www.impo.com.uy/bases/leyes/16906-1998#:~:text=%2D%20E1%20Estado%20otorgar%C3%A1%20un%20tratamiento,de%20medidas%20injustificadas%20o%20discriminatorias.>
- <https://www.impo.com.uy/bases/decretos/59-1998>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/fe6f0f80ee801944da9005eab1b8c6ed948c98e5.pdf>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/centro-informacion/articulo/monitor-trimestral-de-ied/>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/dd0b8d46a39ffd0adc0c451d3fb37ff2ea28577c.pdf>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/monitor-macro/>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/centro-informacion/articulo/acuerdos-comerciales-de-uruguay/>
- <https://www.gub.uy/ministerio-economia-finanzas/datos-y-estadisticas/estadisticas/estadisticas-proyectos-enviados-poder-ejecutivo-recomendacion-aprobacion-comap>
- <https://proyectosinversion.uruguayxxi.gub.uy/list/Campaigns>
- <https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/04f28aae421bb6b8fd467502db5ed5907b05a96f.pdf>

2. Hukuki ve Finansal Danışmanlık Ofisleri

Aşağıdaki bağlantı, Yatırımcı Hizmetleri Rehberi, yabancı yatırımcılara hukuk hizmetleri, muhasebe ve vergi, insan kaynakları, danışmanlık, lojistik ve dış ticaret, serbest ticaret bölgeler ve endüstri parkları, sertifika kuruluşları, mimarlık ve inşaat gibi farklı kategorilerde hizmet sunan şirketlerin bağlantılarını sağlayan bir Uruguay XXI Yatırım, İhracat ve Ülke Markasını Teşvik Ajansı hizmetidir.

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/en/services-directory>